

Dikshaurjit International Interdisciplinary Online Research Journal, Latur (DIIRJL)

Add.:Khadgaon Rd,Sambhaji Nagar,Near Smt.SushiladeviDeshmukh Senior College, LaturLatur, Maharashtra 413512, India.

Phone:9890408998, 8329647660Email ID: diirjournal@gmail.comWebsite:https://www.diirjournal.com

श्रीमती.सुकन्या पांचाळ
भाई जगताप महाविद्यालय,मुंबई

सोशल मीडियाचा शिक्षणावर होणारा परिणामकारकतेचा अभ्यास

सारांश

आधुनिक युगात सोशल मीडिया हे शिक्षणाचे एक महत्वाचे साधन बनले आहे. यांसारख्या माध्यमांमुळे ज्ञान सहज उपलब्ध झाले आहे. परंतु त्याचबरोबर त्याचे काही नकारात्मक परिणामही दिसून येतात. या संशोधनपत्रात सोशल मीडियाचा शिक्षणावर होणारा सकारात्मक व नकारात्मक परिणाम अभ्यासला आहे.

?. प्रस्तावना

डिजिटल युगात सोशल मीडिया विद्यार्थ्यांच्या जीवनाचा अविभाज्य भाग झाला आहे. शिक्षणाच्या पद्धतीमध्ये मोठा बदल घडून आला असून ऑनलाइन शिक्षण, व्हिडिओ लेक्चर्स आणि डिजिटल साधनांचा वापर वाढला आहे.

डिजिटल युगात सोशल मीडिया हे मानवी जीवनाचा अविभाज्य भाग बनले आहे. इंटरनेट आणि स्मार्टफोनच्या वाढत्या वापरामुळे Facebook, Instagram, WhatsApp YouTube यांसारख्या प्लॅटफॉर्मचा वापर प्रचंड वाढला आहे. यामुळे संवाद, माहितीचा प्रसार आणि शिक्षणाच्या पद्धतीमध्ये मोठा बदल झाला आहे.

डिजिटल युगात सोशल मीडिया विद्यार्थ्यांसाठी एक प्रभावी शिक्षण साधन ठरले आहे. विद्यार्थ्यांना विविध विषयांवरील माहिती, व्हिडिओ लेक्चर्स,

ऑनलाइन कोर्सेस आणि ई-बुक्स सहज उपलब्ध होतात. सारख्या प्लॅटफॉर्मवरून विद्यार्थ्यांना अवघड विषय सोप्या पद्धतीने समजावून घेता येतात. तसेच त्यांच्या माध्यमातून शिक्षक-विद्यार्थी संवाद सुलभ झाला आहे.

तथापि, सोशल मीडियाचे काही नकारात्मक परिणामही आहेत. विद्यार्थ्यांचे लक्ष अभ्यासापासून विचलित होणे, वेळेचा अपव्यय आणि चुकीची माहिती (misinformation) यांसारख्या समस्या वाढल्या आहेत. आणि वर जास्त वेळ घालवल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासावर परिणाम होऊ शकतो. यामुळे डिजिटल युगात सोशल मीडियाचा संतुलित आणि योग्य वापर अत्यंत आवश्यक आहे. योग्य मार्गदर्शन आणि जागरूकतेद्वारे सोशल मीडिया शिक्षणासाठी एक प्रभावी साधन बनू शकते.

?. सोशल मीडियाचे शिक्षणातील सकारात्मक परिणाम

- ज्ञानाचा सहज प्रवेश
विद्यार्थ्यांना कोणत्याही विषयाची माहिती काही सेकंदांत मिळू शकते. शैक्षणिक व्हिडिओ, ब्लॉग्स आणि ऑनलाइन कोर्सेसमुळे शिक्षण सुलभ झाले आहे.

- संवाद आणि सहकार्य

WhatsApp आणि Facebook द्वारे विद्यार्थी

आणि शिक्षक यांच्यातील संवाद अधिक सुलभ झाला आहे.

- स्व-अभ्यासाची संधी

YouTube वर उपलब्ध असलेल्या शैक्षणिक व्हिडिओंमुळे विद्यार्थी स्वतः अभ्यास करू शकतात.

-सोशल मीडियाचे नकारात्मक परिणाम

- लक्ष विचलित होणे

सोशल मीडियाचा अतिवापर विद्यार्थ्यांचे लक्ष अभ्यासापासून विचलित करतो.

- वेळेचा अपव्यय

अनावश्यक स्क्रोलिंगमुळे विद्यार्थ्यांचा मौल्यवान वेळ वाया जातो.

- चुकीची माहिती (गूगलवरून मिळविलेले)

सोशल मीडियावर सर्व माहिती विश्वासार्ह नसते, त्यामुळे चुकीची माहिती पसरू शकते.

- शिक्षणातील परिणामकारकता (कळविलेले-दडविलेले तद कळविलेले-दडविलेले)

सोशल मीडियाचा योग्य वापर केल्यास शिक्षण अधिक परिणामकारक होते. शिक्षकांनी डिजिटल साधनांचा वापर करून विद्यार्थ्यांना अधिक आकर्षक आणि समजण्यास सोपे शिक्षण देऊ शकतात.

- संशोधन पद्धती

या अभ्यासासाठी सर्वेक्षण आणि विश्लेषणात्मक पद्धतीचा वापर करण्यात आला आहे. विद्यार्थ्यांकडून माहिती गोळा करून निष्कर्ष काढण्यात आले आहेत.

- आजच्या काळातील महत्त्व

कोविड-?? नंतर ऑनलाइन शिक्षणाचे महत्त्व वाढले आहे. सोशल मीडिया हे शिक्षणाचे एक प्रभावी माध्यम बनले आहे. भविष्यातही त्याचा वापर वाढण्याची शक्यता आहे.

निष्कर्ष

सोशल मीडिया हे शिक्षणासाठी उपयुक्त साधन आहे, परंतु त्याचा योग्य आणि मर्यादित वापर आवश्यक आहे. सकारात्मक उपयोग केल्यास शिक्षण अधिक प्रभावी होऊ शकते.

संदर्भ

डिजिटल शिक्षणावरील संशोधन लेख

विविध शैक्षणिक वेबसाइट्स

सोशल मीडिया अभ्यास अहवाल